

Officerstidningen

Medlemstidning för Officersförbundet

nr 4 2010

Ingenjörerna: Arméns inriktning klar

sid 4

Inga mer pengar till
nya helikoptrar
sid 6

Förbandsbesök:
Ing2
sid 9

30 år sedan kvinnorna
ryckte in
sid 14

innehåll.

LEDARE

3

NYHETER

- 4 Beslut om ingenjörsflytt i höst
- 5 Civila plan flyger genom skjutövningsområden
- 6 Inga nya pengar för helikoptrar
- 7 Ingen andra chans för kuggade civilister
- 8 EU-kommissionen kritiserar svensk arbetsrätt

FÖRBANDSBESÖK

- 9 Ingenjörofficerare kämpar mot tidsandan
- 13 Palatskupp i Eksjö

REPORTAGE

- 14 Tjejer möter ännu hinder i FM
- 16 Den sovjetiska kärnvapenstyrkans kronjuvel
- 18 Genderrådgivare ifrågasatt i Afghanistanstyrkan

ANALYS

- 20 Terrordåd i Moskva kan försvaga rättsstaten

FÖRBUNDSNYTT

- 22 RALS-förhandlingar för ingenjörer
- 22 Nu har förbundets webbshop öppnat
- 24 Anhörigstöd – från ickefråga till handlingsprogram
- 26 361 gruppchefer, soldater och sjömän redan medlemmar

6

14

18

20

Förbundsdirektör
Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@
officersforbundet.se

Kamrer
Susanne Skäfte

Assistenter
Barbro Kristiansson
Berit Fekete

Ombudsmän
Pelle Avelin
Patrik Larsson
Conny Jansson
Mikael Boox
Mikael Kenttälä
Fredrik Norén
Anne-Charlotte
Hartmann (tjänstledig)

Medlems- och försäkringservice
Monica Hornegård
Susanne Bredberg

Förhandlingschef
Niklas Simson

Informations-, press- och webbansvarig
Björn Lundell

Chefredaktör och ansvarig utgivare Officerstidningen
Björn Lundell

Stf press- och informationsansvarig
Stf chefredaktör
Daniel Skoglund

Informationsassistent, redaktionssekreterare
Sandra Lang (tjänstledig)

Officersförbundets förtroendevalda revisorer:
Torbjörn Ekelund
Per Thulin

Adress:
Officersförbundet
Box 5338
102 47 Stockholm

Tel: 08-440 83 30
Fax: 08-440 83 40
E-post:
kansliet
@officersforbundet.se

OMSLAGSBILD

Ingenjörsoldat i Eksjö.
Foto: Daniel Skoglund

ANSVARIG UTGIVARE

Björn Lundell
08-440 83 48
bjorn.lundell@
officersforbundet.se

STF CHEFREDAKTÖR,

STF ANSVARIG UTGIVARE
Daniel Skoglund
08-440 83 49
daniel.skoglund@
officersforbundet.se

REPORTER

Linda Sundgren

ADRESS

Förbundskansli/
tidningsredaktion
Box 5338
102 47 Stockholm
Besök: Sturegatan 15, 4tr

TELEFON

Växel 08-440 83 30

TELEFAX

08-440 83 40

PRODUKTION

Produktionsdesign AB

TRYCK

Ljungbergs tryckeri
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 5 17 maj
Nr 6 9 augusti

ANNONSER

Irmér Media AB
Tel: 08-742 10 08
info@irmermedia.com
Annons bokas senast
1 vecka före redaktionellt
manusstopp.

INSÄNDARE

Insändare som
överskrider 3 000 tecken
inklusive blanksteg
tas ej emot.

Redaktionen ansvarar
ej för insänt, icke
beställt, material.

Eftertryck utan skriftligt
tillstånd från redaktionen
förbjudes.

Frågor kring medlemskap, medlemsuppgifter och försäkringar

Monica Hornegård
Susanne Bredberg
08-440 83 30
Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd:
08-440 83 30

Frågor kring information, press och hemsida

Daniel Skoglund
08-440 83 49,
0765-254 085

PRESIDIUM

Förbundsordförande
Lars Fresker
Tel: 08-440 83 47
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@
officersforbundet.se

1. Vice förbundsordförande
Thomas Malmström
Tel: 08-514 39 512
thomas.malmstrom@
officersforbundet.se

2. Vice förbundsordförande
Johnas Mård
Tel: 0455-853 27,
Mobil 0703-20 23 49
johnas.mard@
officersforbundet.se

OFFICERSFÖRBUNDET

Oro i medlemsleden

Jag har de senaste veckorna varit ute på ett på ett stort antal medlemsmöten och mött medlemmar från olika delar av Försvarsmakten. Frågorna är många runt omstruktureringen och exemplen lika många på krockar mellan dagens och morgondagens system. Ofta pekas PRIO ut som boven, men efter lite skrapande på ytan visar det sig oftast vara tillämpningen och resurstilldelningen som åsyftas.

I detta forum behövs knappast några förklaringar till vad PRIO är för något. Vad som däremot är nödvändigt att fastslå är att Officersförbundet i grunden är positivt inställda till PRIO, eller rättare sagt, syftet och tanken bakom systemet. Syftet är som bekant att skapa ett datasystem som ger en heltäckande bild av Försvarsmaktens resurser, ekonomiska, materiella och personella. Åt detta kan man givetvis bara applådera. Lägg dessutom till att en stor del av Försvarsmaktens IT-struktur är mycket åldersstigen (vissa datasystem är äldre än soldaterna, som någon uttryckt det) och det är solklart att något radikalt måste göras.

Fokus på införandet

Men ska något göras, så ska det göras ordentligt. Försvarsmakten kommer att satsa uppskattningsvis 2,5 miljarder kronor för att få kontroll över 40 miljarder kronor och fler än 60 000 individer. Det vore vansinnigt korkat om en sådan gigantisk investering skulle stupa på att man dumsnålar med kaffepengarna vid själva implementeringen av systemet. En absolut förutsättning för att projektet ska bli en framgång är att man tillsätter ordentligt med personal och resurser för att ta hand om alla de svårigheter och problem som naturligt uppstår vid implementeringen av ett nytt system. Resurserna måste stå i paritet med omfattningen av projektet. Det går inte att avveckla den personal som har kompetensen idag innan systemet är driftsatt och fullt fungerande.

Enligt uttalanden från Försvarsmaktsledningen ska systemet inte anpassas till Försvarsmakten utan tvärtom. Jag är osäker på hur bokstavligen man ska tolka detta

uttalande. Men det finns exempel på när systemet krockar med verkligheten. Just nu håller man på att förbereda bemanningen av organisationen genom att koppla kompetenser och grader till befattningar som sen ska in i PRIO. Och här uppstår det problem. Idag matchas nämligen ett antal specialistkompetenser med fanjunkares grad när de ska matas in i PRIO. På sikt är det säkert en sanning, men i dagsläget finns kompetensen fortfarande hos våra kaptener och detta måste kunna hanteras i övergången.

Fortfarande är inte beslutet fattat när det gäller övergången till det framtida gradsystemet. Fortfarande kan inte Försvarsmakten säga huruvida dagens officerare ska tvingas byta grad eller inte. Om man inte frågar PRIO förstås. Där har redan omgäldningen ägt rum.

Omgäldning

I samband med att tvåbefälssystemet infördes diskuterades också vad som skulle hända med de av dagens officerare som enligt det nya befälssystemet är att betrakta som specialistofficerare. Då fanns inget svar på frågan och det gör det fortfarande inte. I samband med att tvåbefälssystemet infördes för två år sedan skrev jag om systemets utmaningar i min ledare. Eftersom mycket lite har hänt i frågan kan jag återanvända min avslutning som final även i den här ledaren.

"Det gäller också att den som nu väljer en specialistkarriär, oavsett benämning, känner att det ger något tillbaka... I det förra befälssystemet utvecklades aldrig några riktiga möjligheter för den som hade förutsättningar för att bli en duktig specialist att genomföra en horisontell karriär. Varken uppmuntran i form av arbetsuppgifter/utvecklingsmöjligheter eller lön utformades för att främja en specialistkarriär. Ordnas inte dessa förutsättningar nu så kommer inte heller specialistfrågan att lösas den här gången heller".

Innan arbetsgivaren rusar vidare och fyller PRIO med fanjunkare som inte finns, måste man göra tillfälligt halt och lösa ovanstående vitala frågor. Det är inte

rimligt att begära att våra medlemmar ska tvingas/övertygas om att byta gradbeteckning utan veta vad de byter till.

Lars Fresker

*Förbundsordförande
Stockholm den 26 april 2010*

Foto: Ulf Löbke

Ännu inget ingenjörbeslut

Försvarsmaktens inriktning är att de två ingenjörkompanierna på I19 i Boden ska flyttas till Ing2 i Eksjö. Minst 26 officerare berörs av flytten som tidigast beslutas i höst.

– Det blir effektivare och bättre på lång sikt att samla ingenjörerna på ett ställe, säger överstelöjtnant Åke Bylund som arbetar med frågan på arméavdelningen av Högkvarterets produktionsstab (prod armé).

– I ett ingenjörförband finns väldigt många olika specialiteter och det finns en gräns för hur många kompetenser du kan stapla på varje individ. Annars ska den till slut utbildas hela tiden. Om man samlar all personal på en plats kan du sprida kompetenserna på flera händer, fortsätter han.

Det är ingenjörkompanierna i Boden, samt ett ytterligare antal officerare med kunskap inom fältarbete, min- och ammunitionsröjning (EOD) samt röjning av improviserade laddningar (IEDD) som berörs. Enligt nuvarande inriktning ska centraliseringen inledas första juli 2011.

Subarktisk förmåga

Även Swedec och Ing2 i Eksjö uppfattar att splittringen av personal till två orter försvårar att lösa ålagda uppgifter.

Ing2 skriver i en inlägga: *”De senare årens låga värnpliktsvolym har vid Ing2 inneburit stora svårigheter att vidmakthålla nödvändig och i TOEM för ingenjörbataljonerna styrd förmågebredd. Med fortsatt splittring av funktionens personal på två platser riskerar detta förhållande att gälla även i system med anställda och kontrakterade soldater.”*

Foto: Daniel Skoglund

**Överstelöjtnant
Åke Bylund.**

Åke Bylund betonar att målet inte är att bli av med personal, utan att samla den på en plats och samgruppera ingenjörbataljonerna i likhet med vad som gjorts med arméns artilleri och luftvärn. Men en sammanslagning ger, enligt utredningen, en ekonomisk vinst efter två år, även om all personal i Boden stannar kvar i norr.

Men för att man genom flytten ska få en samlad kompetens krävs att personalen från Boden följer med, vilket inte är sannolikt enligt I19.

– Det här är ju ett bra argument som chefen I19 fört fram. Det finns personer i Boden med eftertraktad IEDD-kompetens. Det är sannolikt några av dem som inte vill flytta söderut. Hur ska vi behålla dem? Här funderar vi på eventuella åtgärder.

Foto: Daniel Skoglund

Ingenjörstrupperna ska gå samma väg som artilleriet och luftvärnet, anser prod armé.

I en skrivelse till Högkvarteret har chefen I19 framhållit det som regementet uppfattar som negativt med en flytt. En av invändningarna rör att regering och riksdag flera gånger har framhållit den subarktiska förmågan som viktig att bevara.

”Fältarbetsförmågan vid de två ingenjörkompanierna [har] sin grund i den subarktiska naturens bristande infrastruktur, myrområden och älvar med strömmande vatten samt den subarktiska vinterns snödjup, tjälad mark, tjocka isar och flerminusgraders ej fryst strömmande vatten. ... Allt detta är unika förmågor... som med någon form av kvalitet endast kan innehållas genom ständig närvaro med ingenjörförband hela året i norra Sverige...” skriver I19 i sin skrivelse.

Men på prod armé anser man inte att det är nödvändigt att vara grupperad i norra Sverige och att de behov som försvaret har av subarktisk ingenjörförmåga kan lösas genom tidvisa övningar i norr.

– I stort sett kan den vidmakthållas på andra sätt än att vara grundorganiserad i Boden, säger Åke Bylund.

– Den subarktiska förmågan var viktig på ett annat sätt när vi hade ett invasionsförsvaret för att förhindra en motståndare att anfälla över landgräns, säger han.

Tillfällig övertalighet

Om ingenjörpersonalen i Boden inte flyttar med är det ännu oklart hur det ska hanteras. Det har talats om en möjlighet att låta förbanden få ha en avklingande övertalighet under en viss period. Men om det blir så är oklart.

– Just nu är vi mitt inne i omorganisationen och där vet jag inte hur det kommer att bli med den frågan, säger Åke Bylund.

Beslut om eventuell flytt kommer tidigast i höst i år.

Daniel Skoglund

Foto: Lasse Sjögren - Försvarets Bildbyrå

Haverikommissionen oroas av flygningar genom skjutriskområden.

Civila plan flyger genom skjutövningsområden

Civila och militära plan flyger i området där skjutövning med skarp ammunition pågår. Statens haverikommission utreder nu varför, och man ser allvarligt på händelserna.

– I värsta fall kan ett plan bli träffat, säger utredningschef Agne Widholm.

I oktober i fjol fick två Jas gripen klartecken att ta vägen öster om Öland på en resa mellan Ronneby och Visby. Efter en stund uppdagades att det pågick en skjutövning i området.

– I det här fallet upptäckte skjutledaren planen och avbröt övningen. Men visst var det en riskfylld situation, säger Agne Widholm.

Förra året rapporterades 50 händelser där rutinerna kring upprättandet av R- och D-områden (områden som kan vara farliga att flyga genom) brustit. Ibland har det gällt information om skjut- och sprängövningar som inte gått ut till piloterna och såväl militära som civila plan har flugit i övningsområdena.

Bristande rutiner

Enligt utredningens trafikledarexpert, Bengt Pehrsson, brister det på flera ställen i den

åtgärdskedja som drar igång i samband med upprättandet av R- och D-områden.

– Det begås misstag inom både försvaret och det civila, men varför vet vi inte ännu. Ungefär hälften av fjolårets rapporter handlar om avvikelser inom militären och andra hälften om det civila. Det jag kan säga, utan att föregripa utredningen, är att rutinerna för hur det här hanteras kommer att behöva skärpas, säger han.

Försvarsmakten utreder

I händelsen med de båda Jasplanen i fjol var det skjutledaren som hade missat att kontakta flygkontrollcentralen i Stockholm. Efter ett liknande misstag under en övning 2002 uppmanades FM att inrätta en särskild funktion med ansvar för planering och samordning av Försvarsmaktens skjutområden. Det har ännu inte skett.

– I princip har en sådan funktion alltid funnits, men den används på olika sätt, säger Sven-Olof Drejing vid Högkvarteret. Det här handlar inte om ett problem utan om en mängd småbrister. Flyginspektionen har satt igång ett arbete för att identifiera och åtgärda de här bristerna.

Linda Sundgren

Sverige leder piratjakt

Sjöröveriet i Adenviken och Indiska oceanen fortsätter liksom omvärldens försök att stävja det. Den 14 april tog Sverige och flottiljämural Jan Thörnqvist över befälet för EU:s operation Atalanta utanför den Somaliska kusten. I fyra månader är högkvarteret för EU Navfors styrkor inhyst på HMS Carlskrona på plats i Adenviken.

– Operation Atalanta är och kommer att fortsätta vara en mycket viktig operation, främst ur ett humanitärt perspektiv. Eftersom vi skyddar World food programs transporter till Somalias internflyktingar bidrar vi till att lindra deras nöd. Vår närvaro ökar också tryggheten för de sjömän som seglar i vattnen utanför Somalia, säger amiral Thörnqvist i ett uttalande på försvarets hemsida mil.se.

HMS Carlskrona har förutom grundbeväpningen även egen bordningsstyrka och helikopter. (LS)

Ökad hälsa bra för rekrytering

Enligt rapporten Hälsöfrämjande arbete i Försvarsmakten behöver arbetsgivaren ta ett helhetsgrepp för att främja personalens hälsa. Projektledare Jennie Andréen konstaterar att man inom försvaret redan idag satsar mer på hälsoinsatser än många andra arbetsgivare, men hon ser också ett behov av en ökad samordning samt större fokus på människors allmänna välbefinnande.

– Ska man locka ungdomar till en arbetsplats räcker det inte med att säga att folk håller sig friska. De vill ha roligt på jobbet också, kunna utvecklas och ha möjlighet att påverka och där finns det en hel del att göra, säger hon.

Den 28 maj ska projektet redovisas för chefen för bandsproduktion som därefter ska fatta beslut om vilka av åtgärdsförslagen i rapporten som ska genomföras. (LS)

Tidigare militär anställning ska premieras

På A 9 och I 19 har parterna kommit överens om att tidigare militära erfarenheter ska premieras vid nyanställningar.

Soldater och nya officerare som tidigare varit anställda i FM i till exempel NBG, utlandsstyrkan eller som BFA (befälsförstärkning) ska få en högre ingångslön än motsvarande individer utan tidigare militära erfarenheter. Enligt överenskommelsen ska ingångslönerna justeras uppåt i en stigande skala beroende på hur många missioner (eller motsvarande) som individen genomfört.

Vid OF Bothnia, som drivit frågan, är man mycket nöjda med överenskommelsen.

– Det är rimligt att man vid en nyanställning betalar en högre lön till dem med erfarenhet från tidigare militära anställningar. Försvarsmakten tillämpar individuell lönesättning, detta är ett bra exempel, säger Bjarne Hald, ordförande OF Bothnia.

Överenskommelsen gäller retroaktivt från och med juni 2009 för officerare som anställdes vid A 9 och I 19 och framgent för anställda soldater och officerare i Bodens garnison. (BL)

Inga mer pengar till nya helikoptrar

Försvarsmakten ska köpa in ett nytt medeltungt helikoptersystem för 4,7 miljarder. Pengarna ska tas ur ordinarie budget vilket kommer att leda till försämringar inom andra områden.

– **Självklart får** det här operativa konsekvenser på sikt. Man kan inte lyfta bort så mycket pengar utan att det märks, säger FM:s generaldirektör Ulf Bengtsson.

Exakt hur många helikoptrar som ska ingå i det nya systemet nämns inte i vårbudgeten, men enligt såväl försvarsministern som Ulf Bengtsson borde det handla om mellan tio och femton stycken. Prislappen förväntas uppgå till runt 4,7 miljarder kronor.

”Det finns marginaler”

Regeringen pekar ut flera områden från vilka pengar kan frigöras till helikopterköpet. Reserverande åtstramningar ska Försvarsmakten själv föreslå.

– Vart vi ska ta pengarna ifrån vill jag inte spekulera kring. Vi har precis börjat titta på detta, säger Bengtsson.

Försvarsminister Sten Tolgfors tycker att det är rimligt att helikoptrarna bekostas utan att nya medel tillförs försvarets materielbudget på tio till elva miljarder årligen. Det finns marginaler, säger han.

Foto: Mona Boholm-Försvarsdepartementet

Försvarsminister
Sten Tolgfors.

– Exempelvis har riksdagen fattat beslut om

att våra stödfartyg inte främst ska användas i internationella insatser utan nationellt, vilket innebär att vi kan spara in en hel del på utrustningen av dem. Vi behöver heller inte installera den extrautrustning på helikopter 15 som var planerad.

På plats om tre år

De nya helikoptrarna ska vara klara att tas i bruk i Afghanistan under 2013. De ersätter Superpuman från Eurocopter som då inte längre kan användas. Men innan dess ska systemet köpas in och personal utbildas. Anskaffningsprocessen påbörjas först när militärhelikopterutredningen lagt sitt slutbetänkande dagarna före midsommar och riksdagen har klubbat beslutet. Om det nya systemet kommer vara redo i tid återstår att se.

– Vi bedömer att det är en genomförbar tidsplan, säger Ulf Bengtsson.

Civilt helikopterstöd

Parallellt fortgår produktionen av den kraftigt försenade helikopter 14. När den leve-

Foto: Daniel Skoglund - FFB

Amerikanska UH-60 Blackhawk utpekats som möjligt nytt helikoptersystem.

reras 2017-2018 kommer Sverige att ha två medeltunga helikoptersystem plus den lätta helikopter 15 som används för utbildning. Men någon risk för överkapacitet är det inte, enligt Sten Tolgfors.

– Det finns en efterfrågan från övriga samhället också, och i mån av resurser ska

vi lämna helikopterstöd åt det civila. Jag är väldigt glad över att vi nu har löst helikopterfrågan för flera decennier framåt i tiden. Vi visar att vi satsar på det här vilket borde skapa framtidstro inom hela helikopter verksamheten, säger han.

Linda Sundgren

Härifrån ska helikopterpengarna tas

Genom följande åtgärder ska pengar till det nya helikoptersystemet frigöras, enligt regeringen:

- Avveckling av äldre helikoptersystem.
- Att vissa modifieringar av helikopter 15 avbryts.
- Sänkta ambitioner för ännu inte beställda stridsstödfartyg.
- Reducerad ambition i utveckling och anskaffning av nya ledningssystem och vissa skyddssystem.
- Att inte vidareutveckla robotsystem 55C.
- Senareläggning av ett mindre antal av de splitterskyddade hjulfordon och bandvagnar som enligt tidigare planering beräknas vara i operativt bruk senast 2014.
- Senareläggning av modifiering av två korvetter i Göteborgsklassen.

Ingen andra chans för kuggade civilister

Enklare och tydligare. Grundkontrollen som används vid uttagningen till Nordic battlegroup och den svenska strategiska reserven har gjorts om. Dessutom har man ändrat rutinerna för hur enkätresultaten meddelas.

Grundkontrollen mötte stark kritik. Både för frågornas innehåll och för hur resultaten senare framfördes till de svarande (Officerstidningen nr 3, 2010). Sedan dess har enkäten gjorts om. Frågorna har förenklats och förtydligats för att minska risken för missförstånd och felaktigt kryssande. Man har också dragit ner på antalet frågor, från ett åttioital till 63 stycken.

Fråga om brott tas bort

– Vi har tagit bort dem därför att de inte var utslagsgivande. Frågan som handlade om man var dömd för något brott tog vi bort därför att den var olämplig. Eftersom det inte fanns någon tidsgräns för hur gamla brott man skulle ta upp kunde den slå fel, säger Richard Althoff vid HR-centrum i Stockholm.

Även rutinerna för hur enkätresultaten meddelas till enskilda svaranden har setts över. Carl van Duin, stabschef vid Högkvarterets personalstab, säger att den kommunikationen framgent ska gå via förbandscheferna.

Manuell bedömning

– Förbandschefen ska göra en manuell bedömning av enkätresultaten om någon inte blivit godkänd. Han ska gå igenom svaren med arbetstagaren och titta på vad det är som gjort att man blivit underkänd. Man har

kanske kryssat fel eller missuppfattat en fråga. Om någon fått avslag på grund av exempelvis nedsatt syn, kan förbandschefen göra en bedömning av vilken synförmåga som krävs för den aktuella befattningen.

Van Duin säger att grundkontroll två som nu färdigställts ska skickas ut till dem som inte svarade på den första enkäten samt till nytillkomna sökanden. Däremot kommer de som inte redan tjänstgör i försvaret och som kuggades på den första enkäten, inte att få en andra chans.

– Att göra en extra loop med dem har vi inte resurser till, säger van Duin.

Ny enkät i sommar

Men inte heller grundkontroll två kommer att bli särskilt långlivad. Redan till sommaren ska den ersättas av en ny enkät, bättre anpassad för morgondagens soldater och sjömän.

– Grundkontroll två bygger på Pliktverkets frågor som är avsedda för 18-åriga killar som ska mönstra. Den målgrupp vi söker framöver ser lite annorlunda ut och därför behöver

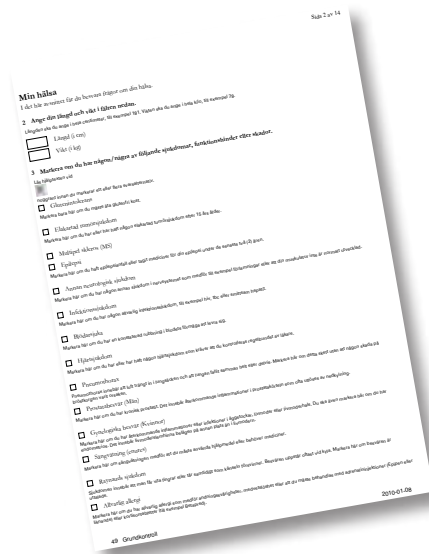

Foto: Daniel Skoglund

Grundkontrollen genomfördes inför NBG.

också frågorna förändras. Vi jobbar med full kraft med det här och det ska vara färdigt till första juli, säger Carl van Duin.

Linda Sundgren

Grundkontrollsenkäten gjorts om.

SPORRONG
If you really care

UNIKT TILLFÄLLE

Beställ den officiella minnesmedaljen för Kronprinsessan Victoria och Daniels Bröllop

Medaljen är skulpterad av konstnären Peter Linde och är framtagen i en begränsad upplaga i valörerna guld, silver och brons. Som komplement till medaljerna finns även ett sortiment av manschettknappar, hängsmycke, armband och rockslagsmärke som alla har sin utgångspunkt i medaljens utseende.

Gå in på **www.royalwedding2010.eu** och gör Din beställning

Minnesmedaljerna och smyckena säljs till förmån för Kronprinsessparets Bröllopsstiftelse vars syft är att motverka utanförskap och främja god hälsa bland barn och ungdomar i Sverige.

www.sporrong.com

AB SPORRONG, Hemvärgsgatan 15 | Box 6042 | SE-171 06, SOLNA | SWEDEN

EU-kommissionen kritiserar svensk arbetsrätt

Den svenska arbetsrätts regler om allmän visstidsanställning kritiseras av EU-kommissionen. Kommissionen vill att Sverige inför en tydligare övre gräns för hur många visstidsanställningar som kan följas på varandra.

I dag kan en allmän visstidsanställning (Alva) som längst pågå i två år, därefter blir anställningen tillsvidare. Men så som den svenska lagstiftningen är utformad kan en allmän visstidsanställning på två år följas av andra former av tidsbegränsade anställningar, till exempel ett vikariat på två år som sedan övergår till en säsongsanställning – och så vidare. I praktiken kan därmed en tillfällig anställning pågå hur länge som helst, hävdar TCO som 2007 anmälde Sverige till EU-kommissionen för brott mot EU-rätten. Enligt EU-rätten får inte visstidsanställningar följas på varandra utan att en övre sammanlagd tid är fastslagen.

EU-kommissionen har nu, genom en så kallad formell underrättelse, meddelat att man

anser att det även i den svenska lagstiftningen bör finnas en övre tidsgräns för hur många anställningsformer som kan följas på varandra. Kommissionen uppmanar därför Sverige att sätta en gräns för hur länge olika former av visstidsanställningar kan användas. Senast den 22 maj ska regeringen bemöta kommissionens skrivelse. Om kommissionen inte blir nöjd med svaret väntar ett så kallat motiverat yttrande som i slutändan kan följas av en anmälan till EU-domstolen.

Olika tolkningar

Samuel Engblom, jurist på TCO, tror att regeringen kommer att lyssna på kritiken och genomföra de ändringar i Las som kommissionen föreslår.

– Det är mycket ovanligt att EU:s medlemsstater inte följer en rekommendation från EU-kommissionen. Jag hoppas och tror att regeringen inom kort kommer att kalla de centrala parterna till en överläggning i frågan och att vi därefter får en lagändring. Både

Saco och TCO har föreslagit 36 månader som en lämplig tidsgräns, säger Samuel Engblom.

På arbetsmarknadsdepartementet är man dock av uppfattningen att den svenska lagstiftningen inte bryter mot kraven i EU:s visstidsdirektiv och man har i nuläget inga planer på att ändra lagstiftningen. I stället avser regeringen att svara på de frågor som EU-kommissionen ställt i sitt yttrande och Anna Bergsten, politiskt sakkunnig på arbetsmarknadsdepartementet, tror det kommer att räcka för att behålla nuvarande lagstiftning.

– Staplandet av olika tidsbegränsade anställningar är nog mest ett problem i teorin, vi har inga indikationer på att det skulle vara ett vanligt förekommande problem i verkligheten, säger Anna Bergsten.

Fotnot: Från och med hösten 2008 anställs alla gruppchefer, soldater och sjömän i Försvarsmakten som visstidsanställda civila tjänstemän utifrån Alva.

Björn Lundell

Patria

www.patria.fi

Patria AMV offers excellent protection and performance. It is nimble and reliable in all conditions.

Patria Oyj, Kaivokatu 10 A, FI-00100 Helsinki, Finland, Tel.+358 20 4691, Fax +358 20 469 2022, www.patria.fi, info@patria.fi

I detta nummer besöker Officerstidningen Ing2 i Eksjö. Mitt i omställningen av Försvarsmaktens organisation utbildas den sista kullen av värnpliktiga. ▶

Ingenjöröfficerare kämpar

Framtiden är utstakad. 214:e ingenjörskompaniet från Ing2 i Eksjö ska ingå i NBG11. Men just nu är det utbildning av den sista kullen värnpliktiga som är i fokus på kompaniets andra pluton. Hälften av soldaterna har sökt till NBG.

Idag genomför plutonen övningar i eldöverfall och sammanstöt med lös ammunition; förberedelser för morgondagen då samma moment ska genomföras skarpt. Platsen är Skillingaryds övningsfält. Det är verksamheten som står i fokus. Större frågor som systemets framtid och förändringar inför IO14 är inte på toppen av agendan för de tre plutonsbefälen.

– Jag hörde ju till kursen 03/05. Det var ju dagsnoteringar på om vi skulle få anställning eller inte. Då sade en major till oss att 'Lyssna inte på kaserngårdssnacket eller nyheterna om vad som kanske ska ske. Genomför verksamheten ni har för händerna, strunta i spekulationerna.' Det rådet hjälpte och det kör jag på fortfarande, säger löjtnant Roger Elf, ställföreträdande plutonchef.

Den attityden verkar prägla de tre ur plutonslaget som deltar i dagens verksamhet.

Något hände

Nu efter åtta månaders värnplikt är laget imponerat av hur väl årets kull värnpliktiga utvecklats. Efter inryck var de ganska motvilliga. Det var en del konflikter och bristande geist, men den attityden har vänts till sin motsats.

– Det var något som hände med dem efter inryck. De hade inte samma jävlar anamma som nu, säger plutonchefen kapten Niclas Björkdahl.

Från jag till vi

De senaste tre till fyra årskullarna har bestått av frivilliga och motiverade värnpliktiga. Samtidigt går de värden som gäller i samhället i övrigt mot en ökad individualisering, vilket leder till fler kulturkrockar, bedömer plutonslaget.

– När de värnpliktiga rycker in får vi en kollision mellan jag och vi. Det var nog det som skedde i den här plutonen. Vi blir mer och mer fokuserade på jaget i samhället. Kolla på hur det blir i skolan med fler anpassade kurser och egna val. Allt utgår mer från individen. Det blir svårare och svårare och tar mer tid för

oss här att skapa en vi-känsla, säger Roger Elf.

Men när man väl lyckas få en grupp av frivilliga individualister att fungera som ett kollektiv blir det ett mycket ansvarstagande sådant.

– De vill ta ansvar. Saker och ting som man behövde ge order till tidigare kullar om, gör de här värnpliktiga själva idag, säger Niclas Björkdahl.

Ber om order

Ibland kommer även gruppcheferna i samlad tropp och ber befälen ge vissa order som stöd för dem. Ofta sådana order som innebär ökad arbetsinsats för gruppcheferna och de övriga värnpliktiga. Exempelvis har de på eget initiativ sett till att de genomför fria fyspass på ledig tid.

– Det sägs inte så mycket, men det händer desto mer, säger vagnsgruppchef och instruktör löjtnant Håkan von Wowern om de värnpliktiga.

Det är för övrigt Håkan som lett plutonens fys-träning sedan inryck. Om motivationen ökat bland soldaterna de senaste åren, har den generella fysiska statusen minskat. Speciellt konditionen är dålig, även om vissa har styrketräning innan inryck.

– Men idag har vi fått dem till en hyfsad status, säger han.

Ålder och uppgift

I vissa utspel från politiker, ledarskribenter och ibland även Försvarmaktsföreträdare talas om ålder som något som står i motsatsförhållande till en officers förmåga att lösa uppgifter. Men med sina 51 år och sin trupptjänst visar Håkan von Wowern att ålder inte är något som är styrande för om en officer klarar av fysiskt krävande tjänst. Men just åldersaspekten är inget han själv anser vara något att orda om.

– Jag känner mig inte gammal och jag uppfattar att jag hänger med, säger han.

Kollegorna anser inte heller att ålder är avgörande för om någon klarar av sin tjänst.

– Det finns ju unga som är slöa, slappa och likgiltiga. Om det blir en personalned-

Foto: Daniel Skoglund

Löjtnant

Håkan von Wowern.

Löjtnant Roger Elf inspekterar granatgevär.

dragning i framtiden är jag lite rädd för att man ska skicka hem folk på grund av ålder, inte på grund av vad de faktiskt bidrar med. Det tar dessutom tid att få upp den kompetens som krävs för att lösa uppgiften. På Fältarbetsskolan skojade lärarna om att man genom utbildningen får en bred inkompetens, men det stämmer lite grann. När man väl ser exempelvis Niclas med sin längre ingenjörs- erfarenhet förstår man vad mer tid i jobbet innebär. Jag har bara snuddat på ytan än så länge, säger Roger Elf.

Mer strid

De tre uppfattar att ingenjörförbandet gått igenom olika faser sedan 90-talet. Inledningsvis var det tyngdpunkt på ingenjörskompetensen och förmågan till strid hamnade på andra plats. Därefter kom en period efter 2000 när

mot tidsandan

Foto: Daniel Skoglund

Foto: Daniel Skoglund

Ingenjörssoldaterna minerar en väg i anslutning till eldöverfallsplatsen.

I 12 i Eksjö lades ner och många av dess officerare anställdes på Ing2. Det stora antalet infanteriofficerare som kom till förbandet gjorde att infanteristrid fick ökad tonvikt. Idag är förbandets förmåga en mix.

– Fokus har riktats om under de senaste tio åren mot mer strid och minbrytning under strid, säger plutonchef Niclas Björkdahl.

Och liksom alla officerare är man stolt över sitt förband och sitt truppslag.

– Vi kan lösa 80 procent av de uppgifter som ett vanligt skytteförband kan lösa, men dessutom kan vi lösa en mängd uppgifter som de inte kan. Vi är ett multiverktyg, säger Niclas.

Högvaktsplikt

Samtidigt finns det problem i truppvardagen. De två gisseln skulle kunna sammanfattas med orden materiel och högvakt.

Plutonen är öronmärkt för att kunna ingå i NBG och enligt verksamhetsuppdraget ska den nå upp till PersQ4 – det vill säga kunna slåss inom ramen för ett kompani. Men det kan bli svårt att lyckas med eftersom tre veckor av utbildningstiden har fått läggas på högvakt.

– Eftersom vi fått beskedet att vi måste gå högvakt har vi fått prioritera bort delar av utbildningen.

En sak som fått prioriteras bort är mörkerstrid. Vilket även hänger samman med det andra problemet: att utlovad mörkermateriel inte levererats i tid, säger Niclas Björkdahl och fortsätter:

– När vi haft utbildning på grejerna är det med sådant som vi kunnat låna ihop från andra enheter.

Utrustningen hade beställts i tid och klar-

tecken hade getts att plutonen skulle få den till inryck. Ändå dök den inte upp. Samtliga tre är överens om att det dessutom blivit svårare att få tydliga svar sedan FMLOG inrättade centrallagret i Arboga.

– Det är inte förrådsmanen i sig som det är fel på. Men ingen verkar ha koll på pryglarna. Och det gäller inte bara militär materiel. Sopsäckar och pennor kan ta slut och då är det slut i veckor. Då får man god lust att gå ner på stan och köpa själv, fast det får vi inte, säger Niclas.

Lönen och trupptjänsten

Förra årets Rals var välkomnad. Det kändes bra att få ett märkbart påslag i lönekuvertet. Dessutom uppskattas att förbandet och den lokala föreningen gjort en befattningslöneöversyn. ▶

- Nu är trupplivet högre värderat än det var tidigare, säger Niclas Björkdahl.

Samtidigt finns det fortfarande en viss statuskillnad, det är lite finare att jobba bakom ett skrivbord. Men de tre trivs med trupputbildningen och skulle inte vilja göra något annat.

NBG

Alla förändringar som Försvarsmakten står inför skapar ingen större oro i laget. Roger Elf och Håkan von Wowern känner sig trygga i att hur organisationen än utvecklas kommer de att få jobba vidare med ungefär samma uppgifter som idag. För Niclas är nästa steg att vara plutonchef för samma pluton som idag, fast i NBG. Av plutonens 29 soldater har hälften sökt till NBG, men endast 8 har blivit uttagna. Övriga befattningar i plutonen fylls med personal som har erfarenhet från tidigare insatser eller beredskapsförband.

– Jag var ju plutonchef i förra NBG också och hälften av deltagarna i min förra pluton har sökt igen, vilket jag tolkar som att jag måste ha gjort i alla fall något rätt, säger Niclas.

De sista värnpliktiga

Att de faktiskt utbildar sista kullen värnpliktiga känns lite speciellt och vemodigt, tycker de tre. Samtidigt funderar man över

Foto: Daniel Skoglund

Kapten Niclas Björkdahl och Löjtnant Roger Elf uppfattar att de värnpliktiga ryckt upp sig.

hur framtidens system ska fungera. Bra är att man kommer att kunna göra det som alla tre önskar redan idag: att utbilda färdigt truppen och inte släppa dem när det precis börjar bli flyt i verksamheten. Samtidigt finns det farhågor.

– Den föreslagna lönen för soldater är inte konkurrenskraftig för att locka de jag skulle

vilja se som framtidens ingenjörssoldater, oftast sådana med någon hantverkarlinje på gymnasiet bakom sig, plåtslagare eller snickare. De har mycket högre löner i det civila, kanske måste lönen för ingenjörssoldaterna upp mot 20 000–22 000 för att bli attraktiv, säger Niclas Björkdahl.

Daniel Skoglund

Vi kan interoperabilitet

Dataunit levererar Marinens ledningssystem CIMIC3 till NATO-övningen CWID 2009 i Norge.

dataunit

VÄSTMANNAGATAN 4, 111 24 STOCKHOLM,
WWW.DATAUNIT.SE

Ett företag inom Know IT koncernen

know it

Palatskupp i Eksjö

På OF Eksjö går stor del av tiden just nu åt till att samverka den nya produktions- och insatsorganisationen. På Swedec försöker föreningen dessutom att bromsa chefskarusellen.

– Det vi känner stor oro för är omorganisationen av vår produktionsdel här på Ing2. Idag är vi 55 personer och vi ska bli 28, säger Thomas Nilsson, sekreterare i föreningen och facklig förtroendeman på halvtid.

Oron består i att förstå vad som ska sluta göras, alternativt vem som ska ta över uppgifterna.

– Jag kan se att de första åren innan bataljonerna är uppfyllda kommer det att behövas ett större stöd från sidan. Sedan kan bataljonerna säkert försörja sig själva med utbildning och annat, säger Thomas Nilsson.

Påverkan från insats

Dessutom finns en oro bland de anställda som är något äldre och kanske inte har aktuell erfarenhet från insatsverksamheten. Men det handlar inte om bristande vilja att ingå i insatsorganisationen, snarare en rädsla för att inte få delta.

– Vad händer med oss gamla gubbar om vi inte får plats i insatsorganisationen. Men vi hoppas på att det finns plats.

Redan idag präglas alla delar av förbandet av den ökade insatsverksamheten utomlands. Även OF Eksjö har påverkats. Föreningen har utökat styrelsen med två suppleanter för att kunna hålla styrelsen beslutsam när allt fler försvinner utomlands i perioder.

Försäkringar säljer

OF Eksjö täcker ortens förband Ing2 och dessutom dess centra Swedec (Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum). Ett fåtal gruppchefer och soldater har anställts på förbandet. Det handlar om personal till en IEDD-grupp vars uppgift är att rensa improviserade sprängladdningar, minor och oexploderad ammunition. De har anställts som civila tjänstemän med allmän visstidsanställning. Föreningen har genomfört en informationsträff med gott resultat.

– Våra försäkringar uppfattas positivt och försäkringsfrågorna kom upp på mötet. Sedan var det mycket frågor kring hur det fungerar med arbetstid som övningsdygn och liknande. Även frågor kring deras anställningsförhållanden dök upp, säger Thomas Nilsson.

Det finns även en lokal Seko-förening i Eksjö. Thomas Nilsson har hört att Seko cen-

tralt vill satsa på att rekrytera soldater, men har inte sett någon sådan verksamhet lokalt.

Glädjande lönerevision

Föreningen uppfattar att förra årets Rals uppskattats av medlemmarna.

– Vi har fått positiva reaktioner på att vi fick ett så pass märkbart utfall. Det var knappt någon som fick under 2000 kronor i påslag. Sedan måste man ju komma ihåg att det beror på att det var två tidpunkter som var sammanslagna till en, säger Thomas Nilsson och fortsätter:

– Vi har även försökt rätta till så många snedsitsar som möjligt. Speciellt på maskinsidan har vi haft ett löneläge som vi försökt rätta upp.

Enligt Thomas uppfattar man på förbandet att maskinförarna har en tydlig lönekonkurrens från den civila sidan.

Improviserade laddningar

Swedec är ett eget centra som till del lever sitt liv vid sidan av Ing2. Av centrats 87 befattningar är ungefär hälften bemannade genom bemanningsuppdrag. På grund av läget i Afghanistan där improviserade laddningar är det största hotet mot den svenska styrkan uppfattar man från föreningens håll att centrat är mer i fokus än någonsin. Samtidigt som det känns stimulerande skapar det också problem.

– De uppgifter vi fått i årets verksamhetsuppdrag är på 100 årsarbetskrafter [ÅAK]. Men vi har bara 75 ÅAK. Det innebär att vi från start har 25 årsarbetskrafter i uppgifter utöver ram vid årets ingång, säger Göran Carnander, kassör i OF Eksjö.

Knaprar på berget

Det finns tidigare ett stort övertidsuttag och även en del gratis arbete på Swedec. Dessutom fanns det klassiska ledighetsberget. Men detta berodde inte bara på obalansen mellan uppgifter och resurser, utan även på dålig planering.

– Det har förekommit chefer som tyckt att det blir billigare att lägga övningsdygn istället för tolv timmars arbetstid. Men då har de ju missat att åtta timmars ledighet också är en kostnad, säger Göran Carnander.

Nu har dock planeringen förbättras varför man håller på att knappa på berget på Swedec.

Palatskupp

Slutligen har OF Eksjös detachement på Swedec precis varit inblandade i ett lindrigare försök till palatskupp.

Thomas Nilsson.

Göran Carnander.

– Vi har, tillsammans med övriga ATO och ledningsgruppen på Swedec skickat ett handbrev till HKV där vi ber om att få behålla vår överste ett år till, säger Göran Carnander.

I brevet framgår att översten själv, Anders Widuss, inte är tillfrågad om han är intresserad.

– Vi har haft för många chefsbyten. Det är så mycket som tappas när cheferna byts ut. Det blir inte kontinuitet i APT:er och uppföljningssamtal. När en chef är ny är det oftare svårare att få insyn i planeringen. Man måste börja om från början igen med att bygga förtroende och förståelse, säger Göran Carnander och fortsätter:

– Att byta chef nu, när vi står inför en ny omorganisation och lyckats få ett fungerande samarbete, känns inte alls bra.

Daniel Skoglund

Tjejer möter ännu hinder i FM

Att göra lumpen som tjej kan vara en lärorik och positiv upplevelse. För andra är det tuffare och vissa mår så dåligt att de väljer att hoppa av. Så beskriver tjejerna själva situationen i försvaret, 30 år efter att de första kvinnorna ryckte in.

De senaste åren har mycket fokus riktats mot kvinnorna i försvaret. Hundratals miljoner har satsats och värdegrundsfrågor diskuterats. Men det tycks vara en bra bit kvar innan man kan tala om en jämställd försvarsmakt. I ett brev som skickades till ÖB Sverker Göransson i februari, blottar den nybildade gruppen, *Inte lika med*, en rad problem som drabbar tjejer under värnplikten. För stora kängor, illasittande kroppsskydd, förnedrande kommentarer, nakenbilder och kränkningar är några av dem.

– Det är svårt att uttala sig generellt om hur det är att göra värnplikt som tjej, säger Petra Altebo, stabsassistent vid LV6 och en av författarna till brevet. Jag har själv aldrig haft några problem, men jag vet ju att alla inte har det lika bra och jag känner till tjejer som slutat därför att de blivit mobbade och nertryckta.

Positiva befäl

Petra trivs i Halmstad. Vid inryck reagerade hon på att de var så få tjejer. Idag tänker hon sällan på det och säger att hon ser på kollegorna i plutonen som en grupp snarare än som individer. Ändå har hon känt av ett visst motstånd.

– Det fanns några killar på de andra plutonerna som inte tyckte att det var jättecoolt att det sprang runt tjejer här, men den åsikten har de fått ändra på. Många befäl är positiva till NVK [Nätverket värnpliktiga kvinnor] men jag tycker att fler borde vara det. De ska vara tacksamma för att det finns någonstans för tjejerna att gå med sina problem.

En som är nöjd med hur befälen hanterar jämställdhetsfrågor är Martina Hutchinson-Kay, bandvagnsförare vid Amf 1 i Berga. Som lokal ordförande i NVK får hon då och då anledning att konfrontera förbandets chefer med olika frågor.

– Jag följde med en tjej när hon skulle prata med befälen om att det hade blivit en alldeles för tuff jargong som hon inte trivdes med. Vi blev väldigt bra bemötta och cheferna tog det på fullaste allvar. Jag blev faktiskt lite förvånad över det mottagande vi fick.

Sätta gränser

Martina berättar att just grov jargong är ett typproblem i sammanhanget.

– Varje gång man går in i en ny grupp ska det testas. Oftast går det bra, men inte alltid. Som tjej är det extra viktigt att sätta tydliga

30 år efter att de första kvinnliga värnpliktiga ryckte in utgör jargong och utrustning ännu hinder.

gränser för vad man accepterar, annars blir man överkörd.

Men Hutchinson-Kay tycker att försvaret i fler avseenden bedriver ett bra jämställdhetsarbete.

– Det känns verkligen som att Försvarsmakten menar det de säger i sin reklam, att man behövs som tjej. Jag har fått mycket uppmuntran av andra värnpliktiga och mina chefer utan att det blivit för mycket positiv särbehandling.

Även Amanda Wallentin, värnpliktig kulsperteskytt på I 19 i Boden trivs. Men hon ser också att det pågår en del mindre bra saker i försvaret.

– Visst förekommer det trakasserier, för mycket skulle jag vilja säga. På nätverkskonferensen i höstas pratade vi mycket om värdegrund och många hade blivit utsatta även om jag tror att det har blivit bättre på senare år, säger hon.

Praktiska problem

För många tjejer är NVK ett stort stöd och behövs, även för dem som är på välfungerande förband.

– Är man ensam tjej kan det vara skönt att komma ifrån ibland och få prata med andra tjejer. Vi på Amfbie brukar träna ihop. Här mäts många prestationer i råstyrka och

det är skönt att få träna med andra tjejer och kunna pusha varandra, säger Martina Hutchinson-Kay.

Nätverket är också en källa till information och tips för hur man som tjej kan klara ut praktiska problem. Som de klassiska kispauserna.

– Alla befäl förstår inte att två minuter är för lite för en tjej, säger Petra Altebo. Dels vill man gå undan en bit och sen måste man ta av all utrustning för att få ner byxorna och det tar en stund. Nätverket brukar trycka på att man måste ta upp det här med sina befäl för att slippa känna sig stressad.

Ovälskommande intryck

Ett problem som samtliga tjejer som Officerstidningen talat med tar upp, är det om utrustning och kläder som inte passar. Det handlar om allt från för stora handskar och kängor till kroppsskydd med dålig passform. I brevet som Inte lika med skickade till ÖB tidigare i år påpekar de att utrustningsbristen både är ett säkerhetsproblem och ger ett ovälskommande intryck. I mars träffade gruppen Sverker Göransson för att diskutera bland annat detta.

– Han verkade mycket intresserad av det vi hade att säga och det kändes som att han tog oss på allvar. Vi var väldigt nöjda efteråt och

jag hoppas att han också fick ut någonting av att prata med oss, säger Petra Altebo.

Nätverk efter plikten

De officerare som varit ansvariga för de kvinnliga nätverken på förbanden har samlat på sig en hel del erfarenhet och kunskap genom åren. För att den inte ska gå förlorad då värnplikten avskaffas ska ett erfarenhetsseminarium anordnas till hösten.

– Sedan ska vi besluta om hur vi ska gå vidare för att nätverket ska kunna leva vidare i ett system med kontraktanställda soldater och sjömän, säger Anna Delsol vid Högkvarterets personalstab.

Linda Sundgren

Foto: Linda Sundgren

Petra Altebo.

Citat ur brevet till ÖB som nätverket Inte lika med skrev i februari

”Mycket kraft läggs på att rekrytera kvinnor till Försvarsmakten, men lite för att behålla dem.”

”Det Försvarsmakten påpekar som inte får förekomma och vad de arbetar mot, förekommer ändå dagligen på många ställen. Vilket exempelvis kan handla om förnedrande kommentarer, nakenbilder, kränkningar med mera.”

”Tre år har passerat sedan vår dåvarande Överbefälhavare lyfte problemen med materiel. Trots det går värnpliktiga fortfarande omkring i för stora kängor, egeninköpta underkläder och icke för individen anpassade kroppsskydd ... Detta är, förutom den uppenbara säkerhetsrisken, även oerhört ovälkommande.”

”Mycket materiel har utvecklats under de senaste åren, men lite har nått ut till de som behöver den.”

”Ett utvecklat nätverksarbete som inriktar sig på båda könen skulle förbättra arbetsmiljön för många individer och således behålla dessa inom Försvarsmakten.”

”Vi trycker även på att en djuplodande utbildning om mobbning och trakasserier skall finnas på officersutbildningen. De nya officerarna som examineras bär ett stort ansvar om hur de ska bete sig som förebilder.”

”Vi jagar heller inte syndabockar, utan vi letar efter lösningar på de problem som finns.”

Tre decennier sedan första inrycket

År 1975 tillsattes en statlig utredning om kvinnor i försvaret. Själv risken för överbeskyddande attityd från de manliga kollegorna som sexuella trakasserier diskuterades. Fem år senare påbörjade de första kvinnorna sin värnpliktstjänstgöring inom flygvapnet. Först 1994 blev det tillåtet för kvinnor att göra lumpen utan att ha för avsikt att läsa vidare till officer.

Your Choice for Demilitarization of Cluster Munitions

Extensive experience and
State-of-the-Art Processes

www.nammo.com

NAMMO

Huvudingången till missilbasen i Plokstine.

Den sovjetiska kärnvapenstyrkans kronjuvel

Plokstine, Litauen. Lägg till ett datum och ett klockslag och det kunde vara inledningen till nästa Mission impossible-film. En hemlig bas där elittrupper är ständigt beredda att disciplinerat utföra varje order. Egentligen är beskrivningen inte så långt från sanningen, Plokstine var på sextio-talet kronjuvelen i Sovjets kärnvapenprogram. Idag är det istället ett annorlunda turistmål.

Baltikum har under de senaste tjugo åren återknutit banden till Västeuropa och på så sätt blivit en naturlig granne till oss igen. Idag reser många svenskar till de tre länderna för att uppleva uteliv, stränder och annorlunda städer. Det är lätt att glömma att de ända in på

nittio-talet var slutna sovjetiska delrepubliker med en vardag och närhistoria helt olik vår. Mycket av detta var beroende av kalla kriget som stundtals hade en märklig logik. På ytan ville båda sidor visa den största välvilja och mänsklighet, men under detta faner av humanitet var man ständigt misstänksam mot den andre och alltid redo att skaffa ännu ett vapen som kunde ge ett övertag. Under slutet av femtio-talet hade USA utvecklat ett försprång genom att bygga underjordiska missilbaser för kärnvapen och i enlighet med logiken var därför Sovjetunionen tvungen att göra detsamma.

179:de raketregementet i skogen

En av dessa nya baser lades i Plokstine, då området hade allt man önskade. Det låg högt, hade

lättrövd jord och var ganska glesbefolkat vilket gjorde att få skulle uppträcka vad som försiggick.

Viktigast av allt var dock dess västliga position vilket gjorde att man därifrån skulle kunna nå hela Västeuropa med sina R-12 missiler. I ett Sovjet där armstyrka var mer lättillgängligt än grävmaskiner sattes 10 000 värnpliktiga att gräva ut området för hand innan de underjordiska byggnaderna göts i cement. Arbetet tog två år och den välutrustade anläggningen måste ha varit lika imponerande då som nu. Den hade till exempel sex olika skyddssystem för att hålla inkräktare borta och inne i själva anläggningen fanns allt personalen kunde kräva för ett liv under jord. Stora dieselmotorer gav elektricitet och skötte klimatet då de fyra missilerna krävde jämn temperatur.

Totalt omfattade regementet tolv missiler, varav åtta låg i förvar i den närliggande förläggningen, tillsammans med huvuddelen av de 300 man som växlade i tjänstgöring.

Från skogen till Kuba, tur och retur

1962 togs regementet i bruk i största hemlighet. Men strax skulle dess missiler och manuskap stå i hela världens blickfång. Plokstine var nämligen en av de platser varifrån man flyttade missiler till Kuba som en kalla krigslogisk reaktion på USA:s missiler i Turkiet. Att flytta dem var förstås lika känsligt som att bygga basen och därför gjordes det på natten med tåg.

Resan gick först till Sevastopol och sedan ut genom Medelhavet med fartyg för att undvika upptäckt. Tack och lov kom de tillbaka oanvända då de båda blocken lyckades jämkas i konflikten. Kubakrisen fick stora internationella efterverkningar, men även på det lokala planet blev det förändring. Kalisnicenko, regementschefen, avsattes då han hade motsatt sig så till den grad att han vägrat delta. Några år senare under den dramatiska Pragvåren 1968 sattes basen i högsta beredskap. Det var den enda gången så skedde och egentligen var dess tid i bruk ganska vardaglig. Personalen underhöll anläggningen och tränade. En gång var tredje eller fjärde år ändrades målen för de fyra missilerna som stod redo i silos. De kunde nå

sina förutbestämda mål på mindre än en kvart och ett av de mål som periodvis var inställt var vårt grannland, NATO-medlemmen Norge.

Mot slutet av sjuttioalet övergavs området då nya missiler hade introducerats och gjort de tidigare omoderna. Tidens tand och naturens krafter var under en lång period det enda som påverkade basen och det märks idag när man besöker den. Området ligger nämligen numera mitt i en nationalpark och

hanteras av denna som en turistattraktion. Varannan timme tar en guide med sig en grupp ner under jord och visar denna märkliga konstruktion.

Ett besök är garanterat att ge dig kalla kårar, inte bara av den kyliga luften under jord och de trånga utrymmena, utan också av tanken på vad som skulle kunnat hända om det kalla kriget blivit lite hetare.

Nils Hjort, friansjournalist

FAKTA: Plokstine och Zemaitijas nationalpark

Missilbasen i Plokstine handhas av Zemaitijas nationalpark med kontor i Plateliai. De kan hjälpa till med vägbeskrivning och även boka rum i regementets baracker som på sommaren används som vandrarhem med låg standard. Eftersom basen medvetet lades i otillgänglig terräng krävs idag bil för att ta sig dit och vägarna är den sista biten breda men dåliga grusvägar.

www.zemaitijosnp.lt

R-12 Dvina/SS-4 Sandal

Aktiv tjänst: 1959–1990

Längd: 22,1 m

Diameter: 1,65 m

Vikt: 47,1 ton

Hastighet: 2.570M/s 9252km/h

Räckvidd: 2080 km

Laddning: 2,3 megaton

R-12 missilen var den första sovjetiska missilen som var både självstyrande och använde drivmedel som kunde lagras, vilket eliminerade behovet av tankning precis före start. Under mitten av sextioalet fanns det 608 stycken aktiva missiler.

Foto: Kottetoys

Vi är på plats

Inte på en stol, utan på flera olika uppdrag. Kanske bredvid dig.

Sjöland & Thyselius har uppdrag på samtliga FMVs anskaffningskontor.

Med 20 års erfarenhet inom försvarssektorn har vi idag en stor kunskapsbank. Därför kan vi se till att du får den kompetens du behöver.

Bland våra 170 konsulter hittar du till exempel projektledare, verksamhetsutvecklare, systemarkitekter och kravställare. Men vi ger dig inte vilken kravställare eller systemarkitekt som helst, utan den som är rätt för just ditt uppdrag.

Rätt person på rätt plats helt enkelt.

Sjöland & Thyselius

Hälsingegatan 43, Stockholm

08-587 623 00

www.st.se info@st.se

Genderrådgivare ifrågasatt i Afgh

Meningsfullhet. Det är den starkaste känslan Krister Fahlstedt har med sig hem efter sju månader som gender field advisor i Afghanistan. Hans uppdrag ifrågasatts ibland, men bara i de egna leden.

– Jag har aldrig mött motstånd mot mitt arbete utanför murarna. Däremot måste man då och då försvara sin existens i briefingrummet, säger han.

För kapten Krister Fahlstedt blev det afghanska presidentvalet i augusti i föl ett lämpligt tillfälle att visa vad genderperspektivet handlar om.

– Många tyckte att valet var business as usual, ”vi står ju alltid för säkerheten i området”, resonerade man. Men när miljontals kvinnor i Afghanistan lämnar sina hem för att gå och rösta, då är det inte business as usual.

Flera jämställdhetsfrågor diskuterades inom kontingenten inför valet; som om riskerna var större för de kvinnliga politiska kandidaterna än för de manliga och vad som krävdes för att kvinnor skulle våga gå till vallokalerna. Diskussionerna tydliggjorde kvinnornas utsatthet vilket i sin tur påverkade soldaternas arbete.

– Valet var pedagogiskt mycket bra, säger Fahlstedt. Men syftet var inte att vi skulle vakta vallokaler eller agera livvakter. Vi koncentrerade oss på att identifiera riskerna och sedan stärka den lokala polisen så att de i sin tur kunde se till att kvinnorna fick det skydd och stöd de behövde.

Mänskliga rättigheter och information

Inför en insats får samtliga soldater och officerare en halvdagsutbildning i FN:s resolution 1325 (om kvinnors situation i konfliktområden). Ändå är somliga skeptiska till det genderarbete som utförs på plats, berättar Krister.

– En del har svårt att se den militära nyttan av det och tror att det bara handlar om en politisk vilja. Men det finns två huvudskäl till varför vi ska jobba med genderfrågor i insatsområden. Dels för att trygga kvinnors och flickors mänskliga rättigheter, dels för att bli effektivare i vår tjänsteutövning. Kan vi skapa ett informationsutbyte med hela befolkningen istället för halva ger det betydligt mer och förmodligen får vi också delvis olika information från kvinnor och män eftersom deras vardag ser olika ut.

Misstro

Enligt Krister Fahlstedt har misstron mot genderarbetet flera bottnar. Vissa kritiker menar att det underblåser motsättningarna mellan könen och faktiskt förvärrar situationen för kvinnorna.

– Men jag har aldrig pratat med någon utanför murarna, kvinna eller man, som har ifrågasatt att vi tycker att det är viktigt att flickor får gå i skolan eller att kvinnor bör ha rätt till

Foto: Privat

Numera drivs två av campens butiker av kvinnor.

en barnmorska vid förlossning. Vi försöker inte heller pådyvla dem vår västerländska jämställdhet, det handlar inte om lika lön för lika arbete, utan vi arbetar utifrån deras samhälle.

En annan välspriidd missuppfattning som Fahlstedt möter är att manliga soldater inte kan göra något för afghanska kvinnor eftersom det inte går att få kontakt med dem. Men, säger han, det finns flera olika nivåer att möta kvinnorna på. När det gäller de som har offentliga ämbeten och ledande befattningar är det aldrig några kommunikationsproblem. Inte heller om man söker upp kvinnor på deras egna arenor.

Besök på flickskolor

– Besöker man flickskolor går det ofta bra att få kontakt med lärarna där. De har en viss utbildningsnivå och de är utanför hemmet i en miljö som de känner sig trygga i.

Men det är också möjligt att få kontakt med kvinnor och flickor ute i byarna. Krister

berättar om hur de genom att köpa in gåvor som killarna inte ville ha, pärlor och tråd, hittade en framkomlig väg.

– Det var nog första gången jag uppskattade könsstereotypa grejer, sådant är det värsta jag vet annars, men det funkade. En av soldaterna kom till mig efteråt och berättade rejält stolt om hur han därigenom lyckats skapa kontakt med kvinnorna i en by och att han till och med hade fått en kram.

Skeptiker omvänds

Enligt Fahlstedt krävs det sällan särskilt mycket för att omvända en skeptiker.

– De som följt med mig till exempelvis Women's garden, en nyetablerad fristad för kvinnor i Mazar-e-Sharif, brukar vara grymt positiva efteråt. Många tror inte att det är möjligt att ha de kontakter som vi faktiskt byggt upp med kvinnor i Afghanistan.

Kvinnofrågor inte känsliga

Även i situationer som inte handlar om direktkontakt med lokala kvinnor behövs ett genderperspektiv, säger Fahlstedt. När man förhör sig om säkerhetsläget hos den lokala mullan eller byäldsten ska man inte nöja sig med svaret att säkerheten är god.

– Säger han att man har tillgång till sjukstuga, fråga då om det också gäller kvinnor och flickor. Att ställa den typen av frågor är inte känsligt.

– Man kan också iakttä och rapportera ur ett genderperspektiv. Finns det skolor för flickor på orten? Hur många är det som bär burka jämfört med andra områden? Det finns mycket att göra i genderspåret utan att prata med en enda kvinna.

Lokala initiativ

Krister Fahlstedt berättar att det också tas en del lokala initiativ för att förbättra kvinnornas situation. Själv blev han inbjuden av den afghanska polisen som ähörare till ett seminarium om våld mot kvinnor och fick en del av sina egna förutfattade meningar motbevisade.

– Jag trodde lite fördomsfullt att gränsen för vad som ansågs vara otillåtet våld mot kvinnor var när man

slog ihjäl någon, ungefär. Men de diskuterade väldigt klokt om både kulturellt, socialt och fysiskt våld och vad polisen kunde göra för att motverka detta.

”Många tyckte att valet var business as usual, ’vi står ju alltid för säkerheten i området’, resonerade man. Men när miljontals kvinnor i Afghanistan lämnar sina hem för att gå och rösta, då är det inte business as usual.”

anistanstyrkan

Foto: Privat

Krister Fahlstedt på besök hos lokal afghansk organisation i Mazar-i-Sharif som hjälper särskilt utsatta kvinnor och barn.

– Men sen kan förstås verkligheten vara en helt annan. På sina håll tillämpas sharialagar, även om de inte har stöd i den officiella afghanska lagstiftningen. Kvinnor har mycket lågt förtroende för polisen vilket gör att de inte anmäler brott. Den som gör en anmälan riskerar dessutom att bli paria i familjen och stötas bort och en ensam kvinna i Afghanistan har det väldigt svårt.

Linda Sundgren

Gender advisor

En gender field adviser har tre huvudsakliga uppgifter: att vara chefens rådgivare i genderfrågor och bidra till att genderperspektivet finns med i de beslut som fattas. Att bygga nätverk med lokala kvinnor på alla nivåer samt att vara mentor för soldater och officerare i insatsen. Befattningen utgår från en svensk konceptutveckling och bottenar i resolution 1325 som handlar om att stärka kvinnor och deras roll i konfliktområden. Konceptet har spridits över nationsgränserna och numera finns två gender advisers på ISAF-högkvarteret i Kabul som bemannas av Holland och Norge. I september kommer befattningen att införas på regional nivå (RC). På sikt ska den tjänsten bemannas av Tyskland men Sverige kommer att ta det uppdraget inledningsvis eftersom kompetensen finns här.

Resolution 1325 tio år

I år är det tio år sedan FN:s säkerhetsråd antog resolution 1325 om kvinnors situation i krisområden. Enligt den ska medlemsländerna:

- Öka kvinnors deltagande i konfliktförebyggande och fredsbefrämjande insatser och stödja kvinnors fredsinstitutiv i konfliktområden.
- Säkerställa att kvinnor deltar i institutioner och beslutsfattande postkonfliktsituationer och övergångsprocesser från konflikt till fred.
- Stärka skyddet för kvinnor och flickors rättigheter och särskilda behov i samband med krig och konflikt.
- Integrera ett jämställdhetsperspektiv i humanitära-, freds- och säkerhetsfrämjande insatser.

Källa: från ord till handling – för effektivare internationella insatser.

Soldathemsförbundet stöttar anhöriga till soldater i utlandstjänst!

Stödets innehåll är utformat med hänsyn till de förändrade livsvillkor som kan komma att möta soldatens familjemedlemmar, partner, släktingar och nära vänner i samband med en utlandstjänstgöring.

Vi erbjuder:

- Individuell telefonrådgivning och stödsamtal
- Familjerådgivning och parsamtal
- Kurser för par (s.k. PREP) i syfte att stärka relationen i samband med utlandstjänstgöring. Kursdatum: 28-30 maj, 18-20 jun, 2-4 juli, 27-29 aug, 10-12 sept, 8-10 okt, 19-21 nov
- Hjälp att genomföra träffar och andra aktiviteter för familjer på soldathemmen

För anmälan till höstens PREP-kurser, telefonnummer till rådgivning eller annan information, läs mer på: www.soldathem.org

Svenska Soldathemsförbundet
The Swedish Soldiers Homes Association

Foto: Sergei Chirikov/Scampix

Efter bombattentatet 29 mars i Moskvas tunnelbana där 40 människor dödades har det politiska klimatet i Ryssland hårdnat.

Terrordåd i Moskva kan försvaga rättsstaten

För första gången på över fem år har den ryska huvudstaden drabbats av självmordsbombare. Dådet kan leda till nya inskränkningar i de medborgerliga fri- och rättigheterna och ytterligare försämra rättssäkerheten.

Fyrtio människor miste livet när två unga kvinnor detonerade sina sprängbälten i rusningstrafiken på tunnelbanestationerna Ljubjanka och Park Kultury i centrala Moskva den 29 mars. Attackerna föregicks av ett bombdåd mot affärsresenärer på ett expresståg mellan Moskva och St Petersburg den 27 november 2009. Otaliga terrordåd har skett i Ryssland de senaste fem åren, men de har fram till tågattentatet varit koncentrerade till norra Kaukasus. Oro finns nu för att de två senaste dåden är början på en ny terrorvåg i centrala Ryssland.

Reaktionerna från Kreml har varit blandade. President Dmitrij Medvedev har å ena sidan talat för att utvidga säkerhetstjänstens

mandat och tillåta metoder mot terrorism som är ”mer hårdhänta, mer brutala om ni så vill”. Samtidigt har han betonat vikten av att få bukt med de bakomliggande orsakerna som fattigdom och maktmissbruk i norra Kaukasus. Denna dubbelhet borde vara hoppgivande, men erfarenheten under Medvedevs två år som president är att det mesta som han säger som går tvärt emot föregångaren Vladimir Putins hårda linje, stannar på pappret. Putin, som idag är premiärminister, reagerade på attentaten med ett sedvanligt uttalande om att terroristerna kommer att omintetgöras.

Hotad rättssäkerhet

Putin använde under sin tid som president många terrordåd i Ryssland för att stärka sin egen ställning och inskränka medborgarnas fri- och rättigheter. Det mest flagranta exemplet är händelserna efter Beslantragedin 2004, då en terroristgrupp tog över tusen människor, varav hälften barn, som gisslan i en skola i södra Ryssland. Putin utnyttjade situationen till att genomföra en rad anti-

demokratiska reformer, främst genom att slopa demokratiska val av guvernörer och istället ge sig själv rätten att utse ledarna för Rysslands regioner.

I skrivande stund har inga planer på att utnyttja terrordåden för politiska syften offentliggjorts, men de har redan fått konsekvenser för vissa gruppers rättssäkerhet. Efter tunnelbanedåden i Moskva kallades föräldrar till unga tjetjener, som anklagas för att ha gått med i rebellrörelsen, till ett TV-sänt möte med Groznyjs borgmästare som sade:

– Såsom era barn behandlar fredliga människor, så kommer vi att behandla er... Om ni tror att ni efter vårt samtal kommer att gå iväg och få sitta hemma ifred så misstar ni er djupt.

Det har tidigare hänt att släktingar till misstänkta rebeller har tagits som gisslan eller sett sina hem brännas ner.

En annan grupp är unga kaukasiska kvinnor. Den nionde april publicerade kvällstidningen Komsomolskaja Pravda namn och foton på 22 kvinnor som sades

ingå i riskgruppen potentiella självmordsbombare. Det kvinnorna har gemensamt är att de bor i den nordkaukasiska republiken Dagestan och har manliga släktingar som dödat av federala trupper eller polis. Tidningen säger sig ha fått fotografierna av polisen. Bland dem fanns Gulnara Rustomova, viceordförande i människorättsorganisationen Dagestans mödrar. Detta i sig är allvarligt och väcker farhågor för att terrordådet ska användas som ursäkt för ytterligare tillslag mot människorättsaktivister.

Utbredd rasism

Rasismen mot människor från norra Kaukasus är utbredd. I Ryssland och i samband med terrordåd blossar hatet mot människor från Kaukasus upp. I snitt var femte dag begås rasistiska mord och högerextrema grupper har identifierats som ett hot mot Rysslands nationella säkerhet. Dåden i mars riskerar att förvärra läget ytterligare.

Det är svårt att bortse från kopplingen mellan Moskvas politik i norra Kaukasus och den radikaliserad som rebellrörelsen i regionen har genomgått under det gångna årtiondet. Redan under det första Tjetjenienkriget 1994-1996 förde ryska trupper, vid sidan av regelrätta krigshandlingar, ett krig mot lokalbefolkningen. De gick in i byar och genomförde upprepningsaktioner där de förde bort eller avrättade civila, främst män i "krigsför ålder". Det andra kriget började 1999 och sades vara svar på

dels en räd som tjetjenska extremister gjorde i grannrepubliken Dagestan, dels en serie hussprängningar i Moskva och Volgodonsk, för vilka skulden lades på tjetjenska rebeller. Det finns många frågetecken kring dessa dåd och misstankar om att de i själva verket organiserades av den ryska säkerhetstjänsten FSB. Flera av de som har försökt bringa klarhet i saken har förgiftats, mördats eller fängslats.

Konflikten sprider sig

Under andra Tjetjenienkriget valde Kreml en ny taktik som kommit att kallas tjetjenisering. Man skaffade sig bundsförvanter bland tjetjenerna. I dag leds republiken av Ramzan Kadyrov som har lett en imponerande återuppbyggnad men samtidigt skapat ett skräckvälde som för tankarna till Stalintiden. Sedan början av 2000-talet har kriget samtidigt spridit sig till andra delrepubliker i norra Kaukasus. Det återspeglas i den etniska blandningen bland förövarna bakom tunnelbanedådet i Moskva. Självmordsbombarna var enligt ryska myndigheter dagestanska kvinnor medan Doku Umarov, tidigare tjetjensk rebelledare som nu strider för en islamisk republik i hela norra Kaukasus, tog på sig dådet. Det som började som ett tjetjenskt separatistkrig har blivit en regional konflikt med islamistiska förtecken.

Motvind för demokratin

Korruption, polisvåld och tortyr kom-

binerad med fattigdom och dåliga framtidsutsikter har gjort ungdomar i hela norra Kaukasus till lätta byten för extrema krafter. Även om rättssäkerheten i regionen är extremt dålig, så är maktmissbruk och korruption inom rättsväsendet ett stort problem i hela landet. Problemet kom upp i den allmänna debatten i början av året, då bland annat en grupp kravallpoliser tog bladet från munnen och i ett öppet brev till presidenten klagade på korruption och kvoter för hur många som måste gripas. Då tog Medvedev sitt mest konkreta beslut hittills; han avskedade vice inrikesministern och en rad höga polisbefäl. Presidenten initierade också en omfattande polisreform ämnad att stärka rättssäkerheten i Ryssland.

Risken finns att tunnelbanedåden i Moskva kan stärka den mer hårdförda linjen och innebära ett bakslag för eventuella prodemokratiska reformer. Mycket beror också på om attentatet följs av fler dåd. På längre sikt är den avgörande frågan hur Kreml hanterar den situation som skapats i Kaukasus – så länge straffrihet gäller för myndighetsföreträdare som använder sig av tortyr och utomrättsliga avrättningar är utsikterna att utrota terrorn i Ryssland liten.

Joanna Kurosz
Rysslandskunnig på
Civil Rights Defenders

OFFICERSTIDNINGEN EFTERLYSER INSÄNDARE

Vill du ställa en fråga, risa, rosa eller ifrågasätta något? Skicka en insändare till tidningen. En insändare får vara högst 3000 tecken lång och ska vara underskriven med ett korrekt för- och efternamn. Till insändaren ska även bifogas ett telefonnummer och en giltig e-postadress så att redaktionen kan komma i kontakt med avsändaren för att diskutera eventuella redigeringar. Deadline för insändare till nästa nummer är 24 maj.

Skicka din insändare till daniel.skoglund@officersforbundet.se

RALS-förhandlingar för ingenjörer

I slutet av april drog RALS-förhandlingarna för Forsvarsmaktens ingenjörer och meteorologer igång. På Forsvarsmaktsnivå håller parterna just nu på att stämma av lönelistorna så att förhandlingsunderlaget blir korrekt. Därefter kommer varje berörd förening att kontaktas av kansliet för vidare underlagsinhämtning.

Mikael Kenttälä, förhandlande ombudsman på kansliet kan inte med bestämdhet säga när förhandlingarna kommer att vara avslutade och när medlemmarna får sina nya löner.

– Allt hänger på hur pass bra underlag som vi får från Forsvarsmakten och föreningarna. Om alla listor stämmer och vi slipper ägna tid åt en massa detektivarbete kan det räcka med några veckor, annars tar det givetvis längre tid, säger han.

Officersförbundet medverkar på ELMIA Arbetsmiljö-mässa

Officersförbundet medverkar tillsammans med det tvärfackliga nätverket Fritt Fram på ELMIA Arbetsmiljömässa i Jönköping den 18-20 maj. Nätverket består av ett antal fackliga organisationer som arbetar med HBT-frågor och arbetslivet.

– Vi vill med vår medverkan på mässan synliggöra att HBT-frågorna är viktiga arbetsmiljöfrågor. Här får vi ett utmärkt tillfälle att träffa skyddsombud, chefer och andra aktörer inom arbetsmiljöområdet och få dem att ytterligare öppna ögonen för denna fråga vid sidan av hörselskydd, ergonomiska hjälpmedel och allt annat som diskuteras på en arbetsmiljömässa. För Officersförbundet är en inkluderande arbetsmiljö för alla, en grundläggande facklig fråga, säger Pelle Avelin, ombudsman på Officersförbundet.

Tisdagen den 18 maj kl. 13.00-14.00 kommer nätverket Fritt Fram att arrangera en lunchföreläsning med rubriken På jobbet är väl alla hetero ...?

Från Forsvarsmaktens personalansvarsnämnd

Foto: Kim Svensson - FFB

Kräver körkort.

Varnas för färd utan körkort

En civilanställd varnas för att vid fyra tillfällen ha framfört Forsvarsmaktens fordon trots att den anställde saknat körkort efter att detta blivit indraget.

Den anställde har hänvisat till privata omständigheter samt arbetssituation och förklarat sig förstå det allvarliga i vad den gjort. Därför avstår F-Pan från att anmäla till åtal utan låter påföljden stanna vid en varning.

Åtal för mattvång

En reservofficer ska enligt en anmälan till F-Pan ha tvingat värnpliktiga att äta kraftigt tilltagna matportioner under tidspress, samt även på ett omotiverat sätt, blandat samman olika matvaror och beordrat de värnpliktiga att äta dem.

Dessutom ska reservofficeren enligt anmälan vid ett annat tillfälle ha beordrat soldaterna att genomföra materiellvård under 48 timmar och tvingat dem att sova i vårdhallen.

Reservofficeren anger i en inlägga till F-Pan att motivet i fallen ovan var att öka soldaternas stridsvärde. F-Pan anser inte att agerandet kan motiveras ur tjänstesynpunkt utan anser det snarare röra sig om "trakasserier."

F-Pan bedömer att den prövade kan ha gjort sig skyldig till tjänstefel och anmäler därför saken till åtal och avstår i nuläget att pröva agerandet .

Löneavdrag för berusning i tjänsten

En civilanställd ges 25 procents löneavdrag i fem dagar för att ha varit berusad under en tjänstresa.

Enligt F-Pan blev den anställde kraftigt berusad under resan. Beteendet är oacceptabelt och får inte förekomma under tjänstetid, framhåller nämnden.

Nu har förbundets webbshop öppnat

Nu kan man på förbundets hemsida köpa profil- och presentprodukter med förbundets emblem.

Webbshoppen är öppen för medlemmar och för förbundets lokalföreningar. Lokalföreningarna har även möjlighet att beställa profilprodukter med sina egna föreningsemblem.

Ingången till webbshoppen hittar du under fliken Min sida på www.officersforbundet.se

Fram till den 31 maj är det 10 procents rabatt på ett antal utvalda produkter i sortimentet.

SUPPORT STARTS HERE

SAAB TILLHANDHÅLLER EFFEKTIVA SUPPORTLÖSNINGAR till kunder inom försvaret, civilt flyg och samhällssäkerhet. Vi erbjuder våra förmågor och kompetenser världen över, där höga krav ställs på funktion och tillgänglighet – där våra kunder behöver oss som bäst.

Våra produkter och tjänster säkerställer att dina system ger bästa möjliga värde genom hela deras livscykel.

Saab – supporten börjar här. ●●●●

FUNKTION	INTEGRERADE SUPPORTLÖSNINGAR
KONCEPT	LIVSCYKELBASERAT
FÖRDELAR	KOSTNADSOPTIMERAT

www.saabgroup.com

SAAB

Officersförbundets arbete med anhörigstöd har fått upp frågan på agendan.

Anhörigstöd - från ickefråga till handlingsprogram

Det tog drygt tio år av förhandlingar innan Försvarsmakten och de fackliga organisationerna 2005 till slut kunde komma överens om ett kollektivavtal som reglerade villkoren för personalen i utlandsstyrkan.

Ett av de fackliga kraven under förhandlingarna var riktade stödåtgärder för anhöriga till officerare och soldater i utlandstjänst. Flera medlemsundersökningar som förbundet hade genomfört visade att efterfrågan på familjestöd var stort bland medlemmarna. Kraven på ett formellt anhörigstöd avvisades dock av arbetsgivarsidan och facket fick offra frågan för att kunna nå fram till ett utlandsavtal.

Först nu, 15 år efter att frågan för första gången lyftes vid förhandlingsbordet, har de anhörigas stödbehov fått ett officiellt erkännande, detta i form av en proposition från regeringen. I propositionen fastslås att de anhöriga är av stor betydelse för Sveriges förmåga vid internationella insatser och att Försvarsmakten har en skyldighet att ge de anhöriga stöd och hjälp. Peter Löfvendahl, förbundsledare på Officersförbundet, menar att förbundet kan ta åt sig en del av äran för att Försvarsmakten nu inför ett familjeprogram.

– Vi försökte under flera år, i alla möjliga och omöjliga sammanhang, att få gehör för

detta hos arbetsgivaren. Men till slut insåg vi att frågan inte gick att lösa förhandlingsvägen. Så därför beslutade vi oss för att försöka påverka den politiska nivån i stället och då lossnade det till slut, berättar Peter Löfvendahl.

Anhörigundersökning

På förbundet konstaterades att det fanns mycket lite forskning kring anhöriga till utlandstjänstgörande och man beslutade sig därför att genomföra en stor intervjuundersökning bland dessa.

– Genom att samla in och sammanställa ett stort antal människors upplevelser av hur det är att vara anhörig fick vi ett faktaunderlag att utgå ifrån. Det gjorde det lättare att få upp frågan på dagordningen. Resultaten från undersökningen visade ju tydligt att våra förhandlingskrav varit relevanta, säger Peter Löfvendahl.

Stort genomslag

Undersökningen, som fick stort utrymme i medierna, presenterades i form av en rapport på ett seminarium våren 2008 där bland annat Allan Widman (FP) som fått regeringens uppdrag att skriva en veteranutredning, deltog. Allan Widman hade under sitt utredningsarbete haft regelbundna kontakter med Officersförbundet och han såg ett värde i att få

ta del av undersökningsresultaten innan han färdigställde sin utredning.

– Jag vill påstå att Officersförbundets rapport var det som satte anhörigfrågan i rullning. Att det blev ett sådant stort fokus på anhörigfrågan i veteranutredningen beror till mycket stor del på att vi fick tillgång till ett material vi själva inte hade ekonomiska

resurser att ta fram, säger Allan Widman.

Allan Widmans veteranutredning presenterades den tredje oktober och frågan om ett anhörigstöd ägnades ett eget kapitel i utredningen.

Allan Widman konstaterade i utredningen att stödet var bristfälligt och många av de

problem och behov som Officersförbundet identifierat i sin rapport återkom också i veteranutredningen; utpekade kontaktpersoner för anhöriga, riktade informationsinsatser till barn samt en gemensam anhörigpolicy.

– Officersförbundets undersökning visar att fyra av tio anhöriga upplevt någon form av psykiska eller fysiska besvär kopplat till utlandstjänsten. Det visar att behovet av psykosociala stödåtgärder är stort, sa Allan

Foto: Riksdagen

Allan Widman (FP).

Widman i samband med att han överlämnade utredningen till försvarsminister Sten Tolgfors.

Ökad medvetenhet

Två år efter att Officersförbundet presenterade sin undersökning har situationen radikalt förändrats. Försvarsmakten har tillsammans med fack och frivilligorganisationer gjort en kartläggning av stödbehoven och nu finns det

tydliga handlingsplaner på hur man ska förbättra informationen och stödet till de anhöriga. Inom Försvarsmakten arbetar man i skrivande stund för fullt med att skapa ett familjeprogram som enligt planerna ska lanseras den första september. Fokus har legat på att förbättra informationen som riktar sig till anhöriga. Informationen

Maria Jonsson Assander, HR-specialist.

kommer att finnas på en ny webbplats som är under uppbyggnad. En bok som vänder sig till barn och som på barnens villkor förklarar vad utlandstjänsten innebär har köpts in och

översatts. Förberedande informationsträffar som fokuserar på hur det är att vara anhörig kommer att genomföras. En central anhörigansvarig som kommer ha det övergripande ansvaret för anhörigstödet är utsedd. Dessutom ska varje enskilt förband ta fram lokala kontaktpersoner som anhöriga kan vända sig till vid behov.

– Idag finns en helt annan medvetenhet kring anhörigfrågan. Dessutom har den förvårade situationen i Afghanistan gjort att behovet av stöd bland de anhöriga ökat, säger Maria Jonsson Assander, HR-specialist på Insatsstaben.

Anhöriglavin

En av dem som undersökningen handlade om, Cesilia Karlsson, nöjde sig inte med att bara besvara enkäten. Redan 2007 hade hon, efter sina erfarenheter som anhörig, konstaterat att det fanns ett stort glapp mellan det stöd som Försvarsmakten erbjöd och det stöd som hon upplevde behövdes. Hon antog att det fanns flera som kände som hon och startade ett nätverk för anhöriga – Invidzonen. Cesilia Karlsson har märkt en tydlig skillnad i hur anhörigfrågan hanteras idag jämfört med för två år sedan. Hon upplever att Försvarsmak-

ten lyssnar på henne och att diskussionerna resulterar i konkreta åtgärder. Samtidigt har antalet medlemmar i Invidzonen växt lavinartat och nätverket har idag ett formaliserat

Cesilia Karlsson, anhörig.

samarbete med Försvarsmakten där Invidzonen används som en resurs i anhörigstödet.

– På två år har anhörigstöd förvandlats från en icke-fråga till något som man arbetar seriöst med. Jag tycker att frågan verkligen får den uppmärksamhet den förtjänar, säger Cesilia Karlsson.

Andreas Philipsson, projektledare på Soldathemsförbundet delar den uppfattningen. Han upplever att han idag möter en helt annan förståelse för frågan jämfört med för några år sedan. Han anser också att Försvarsmakten tagit tag i frågan på ett väldigt bra sätt sedan Officersförbundet lade fram sin rapport.

– HRC gör nu ett jättejobb i denna fråga och det känns som om det här kan bli riktigt bra, säger Andreas Philipsson.

Oavsett om officerens bästa vän är en hund eller katt, så har vi försäkringen!

Akademiker Försäkring

Läs mer om vad vi kan erbjuda dig på www.akademikerforsakring.se eller ring oss på **020-51 10 20**

Foto: Mats Engfors - FFB

Det är på lokalföreningsnivå som soldaterna kan attraheras.

361 gruppchefer, soldater och sjömän redan medlemmar

Officersförbundet uppmanar sina lokalföreningar att fortsätta sitt aktiva rekryteringsarbete gentemot gruppchefer, soldater och sjömän (GSS).

– Vi ser redan att många föreningar gör ett väldigt bra jobb i att attrahera soldater och sjömän till förbundet. Det är på lokalföreningsnivå som soldaternas förtroende vinnas, men jag vill även påminna om möjligheten att kontakta Fredrik Norén, vår nyanställda ombudsman med inriktning på soldater och yngre officerare, säger Peter Löfvendahl, förbundsdirektör på Officersförbundet.

Det finns i nuläget andra fackförbund som anser sig vara det bästa förbundet för soldaterna. Kansliet och förbundsstyrelsen har vid flera tillfällen mött Värnpliktsrådet för att ge dem en god insyn i vad Officersförbundet

anser sig kunna erbjuda och de diskussionerna fortsätter.

– Jag skäms inte för att säga att vi anser att vi erbjuder den bästa servicen för militär personal i Försvarsmakten, säger Peter Löfvendahl

Officersförbundet erbjuder bland annat konkurrenskraftiga försäkringar och a-kassa, samt har ett väl utbyggt nätverk av aktiva lokalföreningar på samtliga förband.

– Det var mycket tack vare vårt strukturerade arbete på förbanden och avtalskonferenserna som det blev ett extra utfall i Ralsen för Officersförbundets medlemmar, säger Peter Löfvendahl.

Förbundet har organiserat soldater sedan NBG 08 och tidigare beredskapsförband i Försvarsmakten. I början av april var 361 gruppchefer, soldater och sjömän medlemmar i Officersförbundet.

Från Försvarsmaktens personalansvarsnämnd

Löneavdrag för privat spelning

En officer får 25 procents löneavdrag i tre dagar för att ha låtit delar av arméns musikkår spela på ett privat bröllop i augusti 2009. Officern borde ha förstått att spelningen inte borde ha genomförts och har genom att inte insett det gjort sig skyldig till en tjänsteförseelse som inte kan betraktas som ringa, anser F-pan.

Vådaskott gav varning

En soldat fick eldavsrott på en fordonsmonterad kulspruta under utbildning inför utlandstjänst. Soldater riktade då kulsprutan bort från egen trupp och försökte åtgärda avbrottet varvid en kula avlossades i riktning där erforderligt kulfång saknades. F-Pan anser att händelsen kan hänföras till den korta utbildningstid soldaten hade på vapentypen varför påföljden stannar vid en varning.

Allvarlig påföljd för nöjesskjutning

En officer medtog en AK och en pistol, samt stor mängd tillhörande ammunition från sin arbetsplats. Enligt egen uppgift var officerens avsikt att på sin fritid övningskjuta med vapnen då inga tillgängliga skjutbanor fanns på förbandet vid tillfället. Vid själva skjutillfället deltog även en kollega som är reservofficer samt officerens son.

Polisen kallades till platsen på grund av grannarna som reagerade på ljudet av den automateld som sköts från stugan. Åklagare har prövat frågan om grund för allmänt åtal föreligger, men lagt ner förundersökningen.

Skjutningarna kan inte anses ha genomförts på ett sådant sätt att huvudsyftet har varit att främja den enskilda skjutskickligheten, utan snarast liknat en nöjesskjutning, anser F-Pan.

Vidare har officeren inte erhållit tillstånd av säkerhetschefen på förbandet att medtaga vapnet utanför Försvarsmaktens område, vilket krävs utifrån förbandets bestämmelser. F-Pan menar även att officeren inte kunnat säkerställa att vapen och ammunition hållits under tillbörlig uppsikt under den tid de förvarats i fritidsboendet.

F-Pan anser att officeren "påvisat ett mycket omdömeslöst och omoget beteende som inte kan accepteras i någon del." Påföljden blir därför 25 dagars löneavdrag om 25 procent – en av de allvarligare disciplinpåföljderna i art och omfattning som F-Pan kan dela ut.

I ytterligare ett beslut ges den medföljande reservofficern 20 dagars löneavdrag om 25 procent.

Försvarsmaktens Telenät- och Marktelefonförband (FMTM) ansvarar för Försvarsmaktens teletekniska infrastruktur. FMTM genomför systemdrift/ driftledning av Försvarsmaktens gemensamma telekommunikationsstruktur samt systemdrift/ driftledning av fasta insatslednings-system för militärstrategiska/ operativa funktioner och för sjö- och luftstridskrafter. Förbandet har ca 110 yrkesofficerare och 220 civilanställda och är ett Försvarsmakts-gemensamt förband med verksamhet på flera orter.

Försvarsmaktens Telenät och Marktelefonförband söker

LEDNINGSSYSTEMOFFICER OF3 alt OF2

Huvudsakliga arbetsuppgifter

- Deltagande i FMTM arbete avseende förbandsutveckling och orderverk.
- Deltagande i FMTM teknikutveckling, främst inom telekommunikation.
- Delta i FMTM insatsledning
- Leda/delta i projektarbeten samt i kompetensutveckling av andra medarbetare.
- Delta i övningar och utbildningar
- Samarbeta med externa myndigheter

Utbildning och kompetens

- Ledningssystembakgrund
- OF3 alt OF2
- God kunskap avseende Försvarsmaktens bärarnät.
- Grundläggande kunskap avseende telekommunikation och datakommunikation.
- God analytisk förmåga
- God förmåga att uttrycka sig i tal och skrift på svenska och engelska.
- God samarbets- och samverkansförmåga främst med myndigheter på central och regional nivå.
- Erfarenhet av tjänstgöring i stab med förståelse/insikt för HKV arbetssätt och processer är önskvärt men ej ett krav.
- Kunskap om informationssystem, främst inom insatsledning är meriterande.
- Stor vikt kommer att läggas vid personlig lämplighet såsom god samarbetsförmåga, noggrannhet, ordningssinne samt förmåga att arbeta självständigt under eget ansvar.
- Godkänd registerkontroll

Då anställningen är placerad i säkerhetsklass krävs svenskt medborgarskap. Säkerhetsprövning med registerkontroll kommer att genomföras före anställning. Med anställning följer skyldighet att krigsplaceras, delta i utbildning och övningar.

Sökande förband/enhet

FMTM, Stab med placering i Örebro
Eventuella frågor om tjänsten kan ställas till
Jens Gremark, 019- 39 30 91
Facklig företrädare OFR/O,
Joakim Bodin, 019- 39 52 12.

Sista ansökningsdag

2010-06-11 utgör sista ansökningsdag
Ange referens: 740/1002008

Välkommen med din ansökan och meritförteckning till:

rekrytering-fmtm@mil.se

Försvarsmaktens Högkvarter söker

Teknisk officer vid ATS G4

Önskvärda kvalifikationer

- OF-2 eller OF-3
- Teknisk Officer
- LIFT-utbildad
- Utlandstjänstgöring, företrädesvis som teknisk chef

Besök vår webbplats där Du får mer information,
www.forsvarsmakten.se/ledigajobb
eller kontakta
Håkan Axelsson, tfn 08-788 9415.

ANNONSERA I

Officerstidningen

Medlemstidning för Officersförbundet

SVERIGES STARKASTE ANNONSORGAN INOM FÖRSVARSEKTOREN!

*Direktkanalen till beslutsfattare och
inköpare inom bl a;
FMV, FRA, FOI, FortV, MUST,
Pliktverket och Högkvarteret.*

22 000
läser ditt budskap

